

КАВАЛЪ.

МУЗИКАЛНО СПИСАНИЕ

Излиза два пѣти мѣсечно; къмъ всѣки трети брой ще има музикално приложение. Цѣната му е 6 лева, за ученици 4 лева, а за странство 7 лева годишно.

Съдържание. За влиянието на музиката върху образованието. — Нашиятъ военни музики. — Извѣстия отъ вечеринки и концерти. — Разни. — Отговори на редакцията.

Понеже печатарьтъ не може да бѣде готовъ съ двата обѣщани броя и притурката по рано отъ 25 того поради много нотни примѣри, то принудени сме да издадемъ на бърза рѣка този брой. За да не закѣснѣе издаването на списанието, двата броя ще излезѣтъ на 1 Юни. Молимъ читателитѣ за извинение.

ЗА ВЛИЯНИЕТО НА МУЗИКАТА ВЪРХУ ОБРАЗОВАНИЕТО.

(Продължение)

II ЧАСТЪ ТЕОРЕТИЧЕСКО-ПРАКТИЧЕСКА.

Отъ каквото историческо очѣрчаване е ясно, че музиката съществува отъ тогава, отъ когато и самото човѣчество. Заедно съ говора се е усъвършенствувало и пѣнието, докато не е достигнало до сегашната висока степенъ на изкуството, пълно съ естетическа хубостъ. Както изрѣчената дума изражава нѣкоя мисль, така и всѣки тонъ

се основава върху извѣстно осѣщане, което искаваме чрѣзъ пѣнието или чрѣзъ който и да е музикаленъ инструментъ. На всѣкъждѣ, въ цѣль свѣтъ, гдѣто има разумни творения, има и музика; както при арктическитѣ народи, тѣй и подъ южното слънце; както въ далечнитѣ краища на Азия, така и въ новитѣ задморския свѣтове. Значи, музиката е общо имание, право международно искусство. Разбѣра се, че влиянието на музикалното искусство зависи отъ общото внимание на народа на всеобщата култура, слѣдователно то е различно, спорѣдъ степенъта на образованието.

Но исторически е доказано, че на всѣкъждѣ музиката е упражнявала значително влияние върху образуването и не малко е подпомагала за уявяването на народната нравственостъ. Пѣнието придружава човѣка отъ люлката чакъ до гроба; съ не скрита радостъ слуша дѣтето майчината пѣсень при люлката; въ училището и църквата, при народното веселие и домашното забавление, въ дружествения животъ и бойовия екъ е явно могущественото влияние на това искусство.

А коя именно страна на музиката прави такъвъ значителенъ успѣхъ? Нищо друго, освѣтъ хубостъта на тона, на мелодията и на хармонията, съ други думи естетическото музикално хубаво. Но единъ отъ главнитѣ педагогически принципи е да се развие у младежта понятие за вѣчно хубаво и величествено, понеже именно тѣзи

ища сж способни да облагородят човъка, като му донасятъ най-чиститъ душевни задоволства. Колкото повече челолюкъ може да приспособи удоволството, което му дава музиката, къмъ своитъ си душевни могущества, толкова по-голямъ излиза отъ това успѣхътъ на неговото образование. Само по тази причина това искусство е едно отъ най-влиятелнитъ сръдства, които много подпомагатъ нравственното облагородяване и затова то трѣбва да се гледа, както въ училището, тъй и у дома, както въ природата, тъй и при огнището и разнитъ случаи въ общественния животъ.

Именно младежта е, къмъ възпитание то на която грижливо се е гледало всекогажъ у всичкитъ народи и сж употребявани разни сръдства, та тя да може усвои не само потребното знание, но да бжде и нравствено възпитана и тъй да бжде приспособена за бждѣщия животъ. Следователно, ако музикалното искусство е едно отъ най-влиятелнитъ сръдства за моралното облагородяване, съ това си то е и педагогическо сръдство, чрезъ което духътъ на младежта става достъпенъ за всичко хубаво и благородно, получава смисълъта за естетическата хубостъ.

Но подъ музикалното възпитание не мислимъ само способността да може младежта да схваща хубавитъ музикални форми, пѣсни или свирени отъ други, но тя сам трѣбва да достигне известна степенъ отъ познания по това искусство, сирѣчь, тя трѣбва да учи музиката за това, за да може подиръ с ма да я култивира. При занимаването съ музиката се изисква освѣтъ дърбата и волята още:

1. Знанието музикалнитъ закони и форми по теоретическата частъ и
2. Известна мѣра отъ практическа опитностъ въ пѣнието, или свирението на нѣкой инструментъ.

Тукъ се допълняватъ знанието съ искуството; развиванieto на душевнитъ дарби върви успоредно съ практическото усѣвършенствование и резултатътъ, отъ сдруженитъ научна и практическа дѣятелностъ, трѣбва да упражнява голъмо влияние върху вътрешността на всѣкого, който има вече естествена дарба за музиката.

Но за да може музикалното искусство да

влияе и върху по-широкитъ слоеве на човѣчеството, трѣбва всѣки, колкото това позволяватъ вънкашнитъ обстоятелства, да упражнява музиката и чрезъ нея да се възпитава, което именно е задачата на училището, гдѣто всѣки ученикъ трѣбва да вземе участие въ обучението пѣнието, или — ако има случай — и свирението.

Сега ни се явява въпросътъ, да ли всичкитъ ученици сж способни да учятъ музиката?

Относително това има различни мнѣния. Еднитъ казватъ, че това искусство не може да учи онзи, който нѣма музикаленъ слухъ. Другитъ пъкъ увѣряватъ, че всѣки челолюкъ има способностъ, душевно да усвои до известна степенъ музикалната мисль и освѣтъ това, по свой начинъ да я и репродуцира. Тѣ доказватъ това отъ опитностъ съ примѣри, че дѣца, за които се е мислило, че нѣматъ музикаленъ слухъ, сж почвали постепенно да разпознаватъ тоноветъ, по-низскитъ отъ по-високитъ и полѣгка — полѣгка захващали да пѣятъ, по-неже дарътъ на музиката трѣбва, като всѣки другъ, да се събужда и усѣвършенствува. Разбира се, че всичко зависи отъ това, кое дѣте какъ може да схваща; всѣ таки пръ постоянното упражнение може да се постигне доста добръ успѣхъ и съ ученицитъ, за които при първия опитъ мислѣхме, че сж „музикално глухи“. Тѣ нѣма никога да станѣтъ виртуози, но стига, че могатъ да възприематъ музикалнитъ впечатления, което е твърдѣ важно при възпитанието на младежта. Обучението на музикатъ не може да има за цѣль да се правятъ отъ дѣцата художници, но да се събужда при ученицитъ музикална дарба и тъй да се въведатъ въ величествената църква на музикалната хубостъ, въ която може да влезе всѣки, но твърдѣ мжно се достига чакъ до олтари.

При музикалното възпитание се гледа главно на това, младежта да получи понятие за това искусство, да се разгрѣе нейното сърдце за неговитъ хубости, та да може тя отъ благородния изворъ на музикалната хубостъ да бере естетическо наслаждение и приятно забавление, което ще ѝ услаждава тъжката училищна работа и ще да знае да употреби тази хубостъ въ бж-

дния си животъ за собствена полза, както въ частния си, тъй и въ обществения животъ, при жалостъ и при веселие.

Ако си помислимъ, колко богатъ изворъ на благородни забавления и приятни осъщания ни прави музиката при най различнитъ случаи на живота; ако помислимъ послъ, че тя при никакви обстоятелства не е способна за безправственността и ако покажемъ при това и на нейното свойство, че образува и облагородява човѣка: тогава чакъ разбираме поетическитъ думи, споредъ които началото на музиката е у самия богъ, който я е далъ на човѣка само за неговото наслаждение.

Другъ е въпроса, трѣбва ли ученикътъ да учи най напредъ пѣнието, или свирението?

У човѣка естествено заедно съ говора се е развивало и пѣнието и слѣдъ това сж захванали хората да подражаватъ на музикалнитъ орждия гласоветъ и звуковетъ, които сж срѣщали въ природата. Затова ученикътъ трѣбва най напредъ да учи пѣнието и тогава постепенно да захване да се упражнява съ нѣкой инструментъ. Човѣческиятъ гласъ може да се усъвършенствува до най-високата степенъ и служи на човѣка, като естествено оржие за изказването на най разнороднитъ осъщания; може да дѣйствува чудотворно върху душата на слушателя, като възбужда въ нея осъщания на радостъ, блаженство и задоволствие и такива на жалъ, болестъ и страхъ. Следователно, по-естествено що е, ако дѣтето, като се учи да говори, се упражнява сжщевременно и въ пѣнието?

Погледнете на дѣтето, което е щастливо да получава грижливо въспитание отъ майката си! Тази естествена въспитателка го учи нѣколко прости напѣви, които то най напредъ внимателно слуша, но слѣдъ малко се опитва да ги подражава; слѣдъ това майката продължава и споредъ степенята на неговото тѣлесно развитие въ музички нѣкои пѣсни взети отъ най-близката му околностъ и приспособени споредъ неговия умъ. По този начинъ въ най ранната младостъ възбужда се вече музикалното чувство, гласътъ става по-силенъ, тонътъ — по-чистъ и слухътъ се усъвършенствува, разбира се само тогава, ако правилно ра-

ботятъ тѣзи, които сж първитъ учители на дѣтето, като избѣгвалъ всяка неточностъ въ интонацията, чрезмѣрното прѣсилване на гласа, грѣшнитъ украшения на мелодията и пр.

НАШИТЪ ВОЕННИ МУЗИКИ

Както е известно на читателитъ ни, помѣстихме въ първия брой на вѣстника една статия съ горния надписъ, авторъ на която е единъ отъ Софийскитъ ни другари. По поводъ на сжщата статия г-нъ „Ж“, капелмайсторъ въ единъ провинциаленъ градъ, ни е испратилъ долупомѣстения отговоръ, който тутакси испратихме съ негово име г-ну „Z“ за да може той да даде бѣльжкитъ по отговора, та да се напечати всичко за по-добъръ прѣгледъ въ единъ и сжщи брой.

Г-ну Z, авторъ на статията „Нашитъ военни музики“

Въ статията си сте указали на факти по-вече отъ върни, но при всѣ това ти сждържа нелености, върху които нарочно ще си позволимъ да се спремъ.

„Че дѣйствително нашитъ музики ни струватъ скъпо и прѣскъпо, даже много по-вече, отъ колкото въ другитъ държави, това е върно . . . “ Ето думи, въ справедливостта на които никой не може да се съмнява. Но да се обяснимъ по-хубаво. Въ Германия и Ромъния военнитъ музики се състоятъ отъ членове цивилни, съ заплатата, който способъ очевидно е по-скъпъ. Въ Руссия устройството на музикитъ е сжщото, като въ насъ. Нъ въ Австрия, ако музиката би имала състава на нашитъ, тя би коствувала 5280 л., но въ тази сума не влизатъ и офицери, които се даватъ на фамилиарнитъ унтер-офицери подъ името квартирни. Друго нѣщо; въ тѣзи страни взематъ музикитъ не малко пари и отъ свирението на частни лица. Въ паралелъ известно е устройството на нашитъ военни музики. Тъ се състоятъ отъ членове, които изпълняватъ военната си повинностъ и като иматъ прѣдъ видъ, че слѣдъ увольнението музиката нѣма да имъ дава хлѣбъ, тѣ не рискуватъ да служатъ не 8 години, но даже и четири, тогазъ когато офицери и другитъ

държави съ музиката живяятъ.

Г-нъ колега (?), спорѣдъ смѣтката ви, която представяте по заплатитѣ на капелмайсторитѣ, заключаваме, че сте добръ ученикъ на Adame Rize*, понеже по икономически съображения вий искате намаление заплатитѣ на 10 капелмайстори до 200 л. и пр. и увеличение онази на петъ души до 350 л. Разбира се, вий ще имате претенцията да бѣдете въ реда на послѣднитѣ, защото знаеѣ, какъ се живѣе съ 200 л. Но желаете ли искрено икономията на хазната и говорите ли съвѣстно, вий бихте поискали намаление заплатитѣ не на нѣколко, а на всички насъ, тъй като знаете, че всички иматъ еднаква отговорностъ и изпълняватъ длъжността си безразлично въ столиченъ, или провинциаленъ градъ. За жалостъ, принудени сме да прѣдполагаме нѣща отъ съмнителенъ характеръ.

„Защо да не стане това нѣщо и у насъ и то още по-вече, че такива заплати получаватъ и нашитѣ другари — учители по музиката, на които специалното образование почти у всички е по-големо, отъ колкото на всѣки единъ отъ насъ“. Ето думи, искрено исповѣдваме, които най-много ни растрепожихъ и ни накарахъ да ви отговоримъ. Такава смѣлость въ изреченията ний не можемъ да прѣдполагаме въ единъ колега. Ний не бихме искали да обвиняваме автора „Z“ въ невѣжество (въ музикалното отношение), но отъ думитѣ му, исказани и цитирани по-горѣ, имаме смѣло право да се съмняваме въ това. Никакъ не можемъ да приемемъ този епитетъ и за другаритѣ си, тъй като всички капелмайстори въ княжеството — които имаме честта да познаваме — сж хора, способни за всѣкакъвъ конкурсъ.

Ето защо намъ ще ни бѣде особено приятно, ако „Z“ излезе изъ инкогнитото си, да видимъ, съ кого имаме работа. Думата има „Z“.

Ж.

Отговоръ на отговоръ.

Най-напрѣдъ ви благодаря, г-да редактори, за гдѣто ми испратихте отговора

на г-на „Ж“ въ ржкописъ, та можахъ да му отговора на време и вий ще можете да помѣстите заедно съ неговия и този мой отговоръ, та читателитѣ да се освѣтлатъ по-добрь по спорния въпросъ.

Незнамъ, защо г-нъ „Ж“ е минжлъ съ нѣколко само думи прѣзъ важното за насъ издържаване на музикитѣ. Той навѣжда за примѣръ само музикитѣ въ Германия, Ромжния, Руссия и Австрия. Добрь, да видимъ баримъ, до колко сж и тѣзи нѣколко примѣри върни. Въ Германия военнитѣ музики иматъ различенъ съставъ; има дружини, които иматъ само 20 музиканти, а гвардейскитѣ полкове иматъ пѣкъ музики отъ 60 души. Колкото се касае до цивилнитѣ членове, тѣ сж твърдѣ малко и могатъ да се намѣрѣтъ само въ столичнитѣ градове, гдѣто музикитѣ спечелватъ вече толкова, щото могатъ да държатъ на своя собствена смѣтка двама — трима солисти, но тѣ не се числѣтъ къмъ състава, и отъ хазната не получаватъ друго освѣнъ облъкло. Въ Ромжния цивилни членове при музикитѣ въобще нѣма, а се позволява на музикантитѣ да ходятъ вънъ отъ службата си въ гражданско облъкло и да свирятъ за своя смѣтка даже и съ частни музики, гдѣто сами искатъ, което нѣщо се позволява и въ Германия и Франция именно за това, защото заплатитѣ на музикантитѣ въ всичкитѣ три държави сж много малки. Коллегата ми „Ж“ вѣроятно е мислилъ, че тѣзи музиканти, които виждаме единъ пѣтъ съ палтото, другъ пѣтъ съ мундира, сж цивилнитѣ членове на музиката, когато е противното: тѣ сж военни музиканти, облъчени цивилно. Разбира се, че тѣ по-обичатъ да ги н еме нѣкое частно лице, облъчени тъй, цивилно, понеже ако музиката се вземе официално и тѣ свирятъ въ мундира, тогава половината отъ уговорената сума взема полкѣтъ, а остатъка се дѣли на тѣхъ спорѣдъ чинѣтъ имъ. Относително това, че съставѣтъ на нашитѣ музики въ Австрия щеше да струва 5280 л. ще припомня, че държавата ще даде само една частъ отъ горнята сума, а другата добавя самата музика отъ печалбата си. Че въ Руссия военнитѣ музики сж устроени сжщо тъй, както тукъ, с вѣрно. Неznamъ, защо г-нъ „Ж“ навѣжда само примѣри, гдѣто музика-

*) Прочутъ математикъ.

та струва скъпо, а не, гдѣто е противното. Ако това иска, мож да му покаж такива музика, които поглъщатъ 50 пкти по-вече пари, отъ колкото нашата; напр. музикитъ въ английскитъ и холандскитъ екваториални колонии, гдѣто музикантинтъ получава 140—600 и капелмайстортъ 800—1600 лева мѣсечно!

Колегата ми се съмнява, че ще се намърятъ младежи, които ще се задължатъ да служатъ толкова години само и само за да изучатъ музиката, „като иматъ прѣдъ видъ, че слѣдъ уволнението музиката нѣма да имъ дава хлѣбъ“. Разбира се, че това знание, съ което музикантинтъ днесъ се уволнява, нѣма да го храни, но именно затова предлагамъ по-дългата служба, за да може той да изучи инструмента си основно, та да донесе полза, както на музиката, тъй и на себе си. Ще видите тогава, колко богато ще прѣминава една добръ организирана трупа граждански музиканти въ кой да е градъ изъ нашенско. Освѣнъ това нели искахъ да се устрои и едно военномузыкално училище, та прѣдполагамъ, че такъвъ единъ музикантинъ ще усвои тамъ инструмента си толкова, колкото ще му трѣба за осигурение неговото бѣдѣще.

Сега да разгледаме най-болното мѣсто на въпроса, мѣсто, което е най-много разтревожило г-на „Ж“ и то именно заплатитъ на капелмайсторитъ. Прѣди всичко заявявамъ, че той ме е разбралъ погрѣшно, като мисли, че искамъ заплатитъ да бѣдѣтъ разпрѣдѣлени било споредъ музикитъ, било споредъ градоветъ; не тъй, но трѣбва споредъ способността и споредъ прослуженото врѣме, така щото всѣки ще може да достигне и до първата степенъ, стига да положи старанието си и да издържи опредѣлената служба. Колко за претенциитъ ми, азъ и тъй измислихъ да напустя военната служба, та за повишението не може ни дума да става.

На края да видимъ, какво е музикалното образование на по-вечето отъ насъ. Ахъ, защо министерството не води статистика по това нѣщо; пуститъ цифри сж често пкти най-хубави доказателства! Знаете ли, драги мой колега, че имаме другари, които разбиратъ отъ музиката тъкмо толкова, колкото азъ или вий отъ кундуржи-

лжка? При една музика, която е особено фаворизирана отъ министерството, има напр. капелмайсторъ, който прѣди нѣколко години е ходилъ съ арфонисткитъ, но за щастие музиката му располага съ довольно сръдства, та може да си държи нѣколко гажисти, отъ които има често и консерватористи, които вършатъ всичката работа като: хармонизиранieto, обуката и пр. и той се явява вече на готово; при всичко това минава като единъ видъ капацитетъ у насъ. При друга такава музика има пъкъ капелмайсторъ, който дома си, въ Влашко, е продавалъ калцуни на свърцитъ си, евреи, и сега управлява една отъ първитъ музика у насъ. Най-интересно е, че този господинъ два пкти е прѣдставянъ отъ командира си за орденъ, но по коя причина, не знамъ: хубави ли му бѣхж калцунитъ, или за нѣщо друго. Такива имаме капелмайстори при най-големитъ ни музика и какви ли нѣма при другитъ! Въпросътъ за снабдяването войската ни съ добри капелмайстори е твърдъ важенъ и министерството, както и нашитъ младежи, свършивши по музиката, би трѣбвали да обърнатъ малко по-вече внимание на него. Мисля, че ще се съгласите съ мене, че този, който е свършилъ по музиката, когато излезе изъ консерватория, трѣбва поне една година да практикува за да стане слѣдъ това добръ капелмайсторъ. Но гдѣ да се упражнява? Да отиде ли въ музиката, гдѣто всѣки ефрейторъ може да го шиканира? Той знае, че ако стане учителъ, дѣйствително ще има отъ начелото по-малка заплата, отъ колкото при войската, но затова ще бѣде по-свободенъ и като му дойде врѣмето да служи, ще си отбие военната повинность прѣзъ ваканциитъ при учителската рота. Въ други държави, гдѣто има даже излишъкъ отъ свършившитъ, даватъ имъ се отъ министерството всѣки възможни улеснения, като чинъ, парично възнаграждение и пр. само и само да могатъ да се практикуватъ и слѣдъ това попълняватъ се съ тѣхъ вакантинтъ капелмайсторски мѣста при разнитъ полкове. Това нѣщо трѣбва да стане — колкото е възможно — по-скоро и у насъ. До като министерството не направи подобно нѣщо, ще има постоянно капелмайстори съ малка подготовка и не ще може нико

гажъ да привлече на мѣстата имъ свършивши наши Българи.

София, 10. V.

Z.

ИЗВѢСТІЯ ОТЪ ВЕЧЕРИНКИ И КОНЦЕРТИ.

Видинъ. Програма на концерта, даденъ на 30 Априлъ отъ г-да Ив. Славковъ и Харцъръ при участието на г-на Ат. Божиновъ: 1. Ив. Зайцъ: Хоръ на войниците изъ оп. „Никола Субичъ Зрински“ (ученически хоръ); 2. „Пълната луна“ и „Не плачи, майко“, народни пѣсни (г-нъ Славковъ); 3. Паганини: „Concert“ (г-нъ Харцъръ); 4. Денза: „Elle“ (г-нъ Славковъ); 5. Мендѣлсонъ: „Славей“ (ученически хоръ); 6. Вѣнавски: „Legende“ (г-нъ Харцъръ); 7. Чайковски: Ария Ленскаго изъ оп. Ев. Онѣгинъ (г-нъ Славковъ); 8. Саразате: „Concert“ (г-нъ Харцъръ).

София. Програма на популяренъ концертъ, даденъ на 24 Априлъ отъ Музикалното дружество въ салона на Славянската Бесѣда: 1. Латанъ: „Fest Ouverture“ (оркестръ на дружеството); 2. Маноловъ: „Оплакване“ (пѣе г-нъ Казаковъ); 3. Бернардъ: „Серенада“ (хоръ на дружеството); 4. Пинсути: „Il Libro Santo“ (пѣе г-нъ Бошковичъ); 5. „Закувала“ (хорътъ на дружеството); 6. Харрисъ: „Nach dem Balle“ (оркестръ на дружеството); 7. Гуно: Молитвата на Валентинъ изъ оп. „Faust“ (пѣе г-нъ Казаковъ); 8. Денза: „Se . . .“ и Капони: „Grande Valse“ (пѣе г-нъ Бошковичъ); 9. Верди: „Il duo Foscari“, фантазия (г-нъ В. Самоковлиевъ); 10. Ив. Зайцъ: „Градъ Н . . .“ (хорътъ на дружеството). *)

По поканата на Музикалното дружество дала е извѣстната полска пѣвица, г-ца Бронислава Волека, на 7 Мѣй славянски концертъ съ слѣдующата програма: 1. Монюшко *Polna rozyczka* (полски), Скалци: „Modlitba“ (чески) и Албиеръ: „Соловей“, (руски), изпълнява г-ца Гр. Волека; 2. „Живъ е той“, изпълнява хорътъ на дружеството, подъ управлението на г-на Н. Николова; 3. „Nestiskaј mi ruski“ и „Veil sa mi hodna zdas“ (словански народни пѣсни), „Slavica“, (сърбска народна) и „Кажуть людѣ“ (украинска думка), изпълнява г-ца Бр. Волека; 4. Beriot: „Concert pour violon“, изпълнява г-нъ В. Швертиръ, аккомпаниранъ отъ г-нъ Швертиръ (баща); 5. Зайцъ: „Zibka“ (хърватски), Гърбичъ: „Zelet bi“ (словенски) и Иранекъ: „Ach, Napicko!“ (чески), изпълнява г-ца Бр. Волека; 6. Зайцъ: „Ostavljena“, романсъ и Монюшко: Думка изъ оп. „Галка“, изпълнява г-нъ В. Бошковичъ; 7. Бахнининъ: „Romagnita dolina“ (малорусски), Галъ: „Dziwosze z buzia“ (полски) и „Три години“ (българска на-

родна пѣсень), изпълнява г-ца Бр. Волека.

Г-ца Волека дѣйствително е оправдала слуховетъ, които се чувахъ за нея, като е довела публиката просто въ вѣстрогъ; показала е, че виенската критика има пълно право, като я нарича „славянски славей“. Голѣмния салонъ на Славянската Бесѣда билъ е просто натъпканъ съ най отбраната публика, само германската и австро-маджарската колонии блѣщѣхъ съ своето отсъствие. Музикалното дружество заслужва нашата благодарностъ, за гдѣто се е постарало да ни направи толкова приятно удоволствие и да изпълни по единъ твърдѣ честенъ начинъ една отъ задачитъ, които си е поставило.

Прочутия нѣмски пианистъ и композитъ Albert Friedenthal, който е прѣдприелъ едно концертно пътешествие за Цариградъ. Атина и Капръ, отбилъ се е и тукъ, гдѣто е наредилъ въ салона на хотела „България“ концертъ съ слѣдующата програма: 1. Бетовенъ: „Sonate en ut dièze“ (Adagio sostenuto, Allegretto, Presto); 2. Шопенъ: „Nocturne“ и „Valse“; 3. Глукъ-Брамсъ: „Gavotte“, Шуманъ: „Animation“, Григъ: „Procession nuptiale en Norvège“ и Корелли: „Gavotte antique“; 4. Брамсъ: „Lassan et danse Hongroise“ и Фридентхалъ: „In der Puszta“; 5. Вагнеръ: Маршъ изъ оп. „Tannhäuser“ и любовната пѣсень изъ оп. „Waldyrie“; 6. Московски: „Moment musical“; 7. Делибесъ-Фридентхалъ: „Air de ballet“ и Томе: „Mandoline“; 8. Листъ: „Rhapsodie Hongroise № 2“.

Силистра. Програма на концерта, даденъ на Георгиевъ-денъ отъ г-да Ив. Славковъ и Харцъръ, при участието на г-жи Р. Панайотова и Ф. Д. Попова: 1. Паганини: „Concert“, свирѣ на цигулка г-нъ Харцъръ; 2. Лейбахъ: Фантазия изъ оп. „Фаустъ“, свирѣ на пиано г-жа Ф. Попова; 3. Халеви: Ария изъ оп. „La Juive“, пѣе г-нъ Славковъ; 4. Виотанъ: „Ballade et polonaise“, свирѣ г-нъ Харцъръ; 5. Сметана: Ария изъ оп. „Tajemství“, пѣе г-жа Р. Панайотова; 6. Глинка: Дуетто „Не искушай меня“, пѣятъ г-жа Панайотова и г-нъ Славковъ; 7. Квиданъ: „Grande étude valse de Concert“, свирѣ г-жа Ф. Попова; 8. Вебръ: Ария изъ оп. „Freischütz“, пѣе г-жа Р. Панайотова; 9. Саразате: „Zigeunerweisen“, свирѣ г-нъ Харцъръ; 10. Чайковски: Ария Ленскаго изъ оп. „Евгеній Онѣгинъ“, пѣе г-нъ Славковъ.

Програма на литературно-музикалната бесѣда, дадена на св. Кирилъ и Методий отъ учителското тѣло при Педагогическото училище: 1. Чайковски: „Химна на св. Кирилъ и Методий“ и Сметана: Хорътъ на селянитъ изъ оп. „Pradná nevěsta“ (ученически хоръ); 2. „За значението на празника“ (говори Ив. Даковъ, ученикъ отъ III куреъ); 3. Монюшко: „Сбогомъ“, Божиновъ: „Конче ъзда“ (ученически хоръ); 4. „Ахъ по морю“ и „У воротъ“, руски народни пѣсни (ученически хоръ); 5. „На св. Кирилъ и Методий“

*) Дѣйствително — примѣрна програма за „популяренъ“ концертъ!

(декламира П. Караджиевъ, ученикъ отъ I курсъ);
Б. Божиновъ: „Китка отъ народни пѣсни“ (уче-
нически хоръ).

Р А З Н И.

За германския императоръ Вилхелмъ е
известно, че е веднѣжъ самъ управлявалъ
военната музика въ Силезия, но по-малко
ще бѣде познато, че се е заловилъ и съ
компониранieto. Така тѣзи дни свирила е
при концерта въ двора военната музика и
една негова собствена пѣсенъ.

Виртуозътъ на фортепианото, Емилъ
Сауеръ, който е концертувалъ тази зима и
въ София, вече се е върналъ отъ концерт-
ното си пътуествие по Ориента въ Дрез-
денъ. Най-добъръ е билъ дочаканъ въ Тиф-
лисъ, идѣто е далъ не по-малко отъ деветъ
концерти.

Виенскій компонистъ, Ив. Щраусъ,
приготвилъ е една нова оперетка „Cavissa“,
сюжета на която е взетъ отъ юго-славян-
ския животъ. Оперетката ще се даде иду-
щия сезонъ въ единъ отъ Виенскитъ теа-
три.

Къмъ инструментитъ, които сѣ прѣс-
танали да се употребяватъ при концерти-
тъ, принадлежи и контрабасътъ. Първъ, кой-
то го употребилъ при концертитъ, е билъ
Италиянецътъ Драгонети и то въ начало
на този вѣкъ. Следъ него най-добъръ конт-
рабасистъ е билъ пакъ Италиянецъ — Бо-
тезини, който е концертувалъ съ него въ
нѣтъхъ части на свѣта. Концертния конт-
рабасъ се различава отъ обикновенния по
това, че има само три струни, понеже по-
следната — най-дебела — поради своя не-
приятенъ звукъ е изоставена. За сега най-
добри майстори — контрабасисти сѣ: Лас-
ка въ Шверинъ и Симандлъ въ Виена, отъ
които последния е познатъ у насъ отъ ми-
налогодиннитъ концерти въ София и Руссе.
Тъ май ще бѣдѣтъ и последни отъ концер-
тиститъ на този инструментъ.

Чехската оперна трупа на Хмеленс и
ще дава прѣзъ това лѣто прѣдставления въ
нѣкои югославянски мѣста. За сега сѣ я
поканили градоветъ: Нови садъ, Осекъ,
Спалато (за цѣлъ мѣсець) и Дубровникъ.

Нещастие при концерта. Въ Ноаро
(Белгия) тамкашното пѣвческо дружество е
давало въ салона на първия катъ концертъ,
който е билъ толкова посѣтенъ, че подътъ
се е съборилъ и всичкитъ присѣжествуващи
пропаднали; имало е единъ мъртавъ и нѣ-
колко души ранени.

Въ Лондонъ ще иматъ тѣзи дни пѣкъ
ново музикално чудо. Това е осемгодишна-
та пианистка К. Леонардова, която, прѣди
но що ще се яви на концертното подиумъ,
ще отсвири прѣдъ поканенитъ гости нѣкол-
ко классически композиции. Леонардова е
захванала още като двугодишно дѣте сама
да се упражнява на пиано и когато е поч-
нжала да говори, могла е да отсвири вече
доста трудни парчета. Лани се е учила
систематически при Ф. Бергъръ, учителъ
при Лондонската консерватория.

Тѣзи дни е била въ Парисъ премиера
на операта „Falstaff“ отъ Верди. Опера-
та се е толкова харесала, щото отбраната
публика е нѣколко пѣти извикала на сце-
ната майстора, който е сѣщо присѣжду-
валъ на първото прѣдставление.

Въ Москва се е образува о ново ква-
ртетто за коморната музика, което се състои
отъ г-да Амиго (I цигулка), Лаубъ (II цигулка),
Кюммъ (виола) и Конскій (виолончело).
На программата има: Чайковски, Сметана,
Григъ и др.

Въ Парисъ се е дава о тѣзи дни по
хиляда пѣти Тхомасовата опера „Миньонъ“.
По този случай компонистътъ е билъ награ-
денъ съ голѣмия кръстъ на почетната лѣна.

По Маскани е билъ поканенъ отъ английската

царица Виктория въ Флоренция, гдѣто и е свирилъ своята нова опера „Ratcliff“, Каватъ, че операта се е много харесала на царицата.

За царския театъръ въ Москва е съставена нова италианска трупа, която е давала на прѣвъ пътъ съ голѣмий успѣхъ Леонкаваловата опера „Medici“.

Прѣзъ този сезонъ сж давани въ голѣмитъ американски градове оперни представления отъ дружество, членоветъ на което сж най добритъ европейски оперни сили. Директоритъ на дружеството сж имали за всѣко представление 20.000 л. разноски, понеже сж платили на отдѣлнитъ пѣвци и пѣвци по 6000, 5000, 4000 и 3000 л. хонораръ за всѣко представление. При всичко това иматъ чистъ приходъ по-вече отъ 1,000.000 л. Оркестръ на дружеството се е състоялъ отъ 100 музиканти; сжщо толкова членове сж имали хорътъ и балета.

Умоляватъ се редакциитъ на всѣкитъ вѣстници и списания, до които испращаме „Кавала“, да ни испращатъ тѣхнитъ въ замяна.

ОТГОВОРИ НА РЕДАКЦИЯТА

Г-нъ Г. Байдановъ, Пловдивъ. Благодаримъ за живото Ви участие; ще направимъ спорѣдъ съвѣтитъ Ви. — Г-нъ А. Пауновъ, Руссе. Поканата получихме; благодаримъ. Статията испратете, ще се отпечати. — Музикално дружество „Гуела“, Плевенъ. Благодаримъ за благопожеланията Ви. — Г-нъ П. Гужгуловъ, Шуменъ. Съобщете имената на платившитъ ученици.

Абонамента получихме отъ слѣдующитъ господа: А. Мацакъ, канелмайсторъ и Гаризонна библиотека, Плевенъ. — Кръстенъ, учителъ, Дубинца. — А. Кокановъ, учителъ и Ј. Чадилъ, канелмайсторъ, Радомиръ. — П. Михайловъ, Ф. Богдановъ, А. Костовъ, М. Бичевъ, С. Стояновъ и С. Тодоровъ, унтерофицери при музиката на

Силистра, Печатница на М. Д. Иванова

7 п. полкъ и Р. С. Аговъ, бакалинъ, Шуменъ. — Я. Ц. Вжжевъ, учителъ, Елена. — Унтерофицерското събрание при 1 п. полкъ, София — Д. Г. Златевъ, (5 л.) Цариградъ. — П. Гужгуловъ, ученикъ (40 л.) Шуменъ.

Добри духови музикални инструменти

Отъ дърво и тенеке, наградени отъ всѣкитъ всѣмирни изложения, сжщо всѣкакви струнни инструменти, особено

Добри училищни цигулки. $\frac{3}{4}$ и $\frac{4}{4}$ съ лжкъ безъ кутия по 8 $\frac{1}{2}$, 10, 12 $\frac{1}{2}$, 15 и 17 $\frac{1}{2}$ лева.

послѣ Много хубави цигулки съ кутия

съ лжкъ № 0 по 22 $\frac{1}{2}$ л., № 1 по 25 л., № 2 по 30 л., № 3 по 38 л. и № 4 по 50 л.

Концертни цигулки отъ 70 чакъ до 500 и повече лева прѣпорѣчва придворната фабрика на музикални орждия

V. F. Cerveny

à KOENIGGRAETZ Bohême

Намира се подъ печатъ и ще излезе до края на учебната година!

УЧЕБНИКЪ ПО МУЗИКАТА.

за Педагогическитъ училища и висшитъ класове на гимназиитъ

отъ К. МАХАНЯ,

Одобренъ отъ Министерството на Нар. Просвѣщение съ № 5505 отъ тази година.

Който желае да го получи, нека се отнесе до редакцията на „Кавала“.

Отговорни редактори: К. Махана и Н. Бабачевъ